

Schadelijke chemicaliën in de producten die u koopt?

Het recht op informatie !

Schadelijke stoffen: wat heeft u ermee te maken?

Sinds enige tijd komt er meer wetenschappelijk bewijs dat de blootstelling aan een aantal 'industriële' chemicaliën gevolgen hebben voor de gezondheid, zoals allergieën, leerproblemen, bepaalde kankers, onvruchtbaarheid en andere reproductieve problemen. We worden blootgesteld door de lucht die we inademen, het voedsel dat we eten, het water dat we drinken, de hele omgeving waarin wij leven - zowel binnen als buiten - en de producten die wij gebruiken. Wanneer we bijvoorbeeld huishoudelijk of kantoor stof inademen, dat afkomstig is uit producten met chemische stoffen, komt dat terecht in onze lichamen. We ademen ook chemische stoffen door dampen (bijvoorbeeld een nieuwe bank of matras geur). En onze huid absorbeert ook direct chemische stoffen (bv. van geuren of lotions).

Schadelijke industriële chemicaliën zijn aanwezig in veel middelen voor dagelijks gebruik, zoals persoonlijke verzorgingsproducten en cosmetica, geuren, huishoudelijke schoonmaakmiddelen, meubels, elektronica, matrassen, tapijten, draden, textiel, verlichting, keukengerei en potten, voedsel opslag containers, kleding, kantoor leveringen en speelgoed. Dit staat zelden op de etiketten, of het label bevat veel chemische stoffen waardoor het moeilijk is te weten welke wel of welke niet schadelijk zijn.

Gezien het feit dat voorkomen beter en goedkoper is dan de het omgaan met de effecten van de potentiële negatieve gevolgen voor de gezondheid, is het beter zo weinig mogelijk schadelijke chemicaliën te gebruiken in consumentenproducten. Wij willen beslist niet onnodig worden blootgesteld, maar dan moeten we wel weten welke schadelijke chemische stoffen zijn gebruikt in producten die we kopen, en hoe ze ons kunnen schaden.

Bescherm u zelf door het gebruik van het recht op informatie

Een nieuw chemicaliën wetgevings systeem in Europa genaamd REACH is medio 2007 van kracht geworden. Ondanks verschillende zwakke punten geeft het de Europese consument het "recht op informatie" over de meest schadelijke chemicaliën in producten. Wanneer u het vraagt, zijn bedrijven verplicht om u binnen 45 dagen te vertellen of een product chemicaliën bevat die op de REACH's "meest schadelijke" lijst staan. Het bedrijf moet u ook genoeg informatie geven, zodat u het product op een veilige manier kunt gebruiken. U kunt de informatie voor of nadat u een product heeft gekocht opvragen. U kunt nu dus beter geïnformeerde keuzes maken over wat u wilt aanschaffen en hoe u het moet gebruiken. Door vragen te stellen laat u aan bedrijven weten dat u liever veilige producten koopt. Op de achterkant van deze folder staat een modelbrief om informatie op te vragen bij een bedrijf. U kunt deze ook downloaden op een van onze websites. Neem het mee wanneer u gaat winkelen: vul het in, onderteken het en geef het aan de detailhandelaar of stuur het naar de fabrikant.

Onder de REACH wetgeving zijn bedrijven alleen maar verplicht om u te informeren over chemicaliën die op de "meest schadelijke" lijst staan. Maar het REACH systeem is nog maar net begonnen met het opstellen van die lijst- deze is nog erg kort. Hoe langer de lijst, hoe meer informatie u zult ontvangen over wat er daadwerkelijk in producten zit. Wanneer u bedrijven vragen stelt over schadelijke chemicaliën toont dit de toezichhouders dat het publiek bezorgd is over chemische veiligheid en moedigt het regeringen aan om snel andere chemicaliën aan de lijst toe te voegen. Laat het ons weten wat voor antwoorden u ontvangt van bedrijven: info@env-health.org; wecf@wecf.eu

Hoe kunt u invloed uitoefenen op bedrijven om veiligere producten te maken?

Het gebruik maken van het "recht op informatie" geeft u ook de kans om de manier waarop bedrijven hun producten maken te veranderen, te beïnvloeden wat ze in hun producten verwerken en zelfs welke producten beschikbaar zijn in de winkel. Publieke druk werkt vaak sneller dan wetgeving. Bedrijven moeten weten dat mensen nu veiligere producten willen. U kunt bedrijven ertoe aanzetten om af te stappen van schadelijke chemicaliën en om veiligere alternatieven te ontwikkelen en te gebruiken. Maatschappelijke organisaties en vakbonden hebben ook een lijst van schadelijke chemicaliën, gebaseerd op REACH. Vraag bedrijven om deze lijsten te gebruiken om schadelijke chemicaliën te identificeren en te vervangen.

Verborgen gevaren:

Voorbeelden van chemische stoffen in consumentenproducten die vaak niet op het etiket staan!

Ftalaten (DEHP, DBP, BBP) Di-ethylhexyl ftalaat; dibutylftalaat, benzylbutylftalaat

Eigenschappen: schadelijk voor de voortplanting

Gevolgen voor de gezondheid*: kan worden gerelateerd aan problemen met het reproductieve systeem van kinderen, kan het hormonale systeem verstoren.

Producten: cosmetica, shampoo, geuren, sommige speelgoed voor oudere kinderen (niet in nieuw speelgoed), textiel gordijnen, tapijten, meubels, plastic verpakkingen, auto-interieurs, babymatrassen, vloerbedekking, douchegordijnen en andere items van polyvinylchloride (PVC).

Broomhoudende brandvertragers (deca-BDE, penta-BDE, HBCDD) Deca / Penta bromodiphenyl ether, hexabromocyclododecane

Eigenschappen: breken niet af in het milieu (persistent), kunnen opbouwen in het lichaam (bioaccumulerend), kunnen giftig zijn.

Gevolgen voor de gezondheid*: kan negatieve effecten hebben op de lever, de hersenen en het zenuwstelsel; sommige kunnen het hormoonstelsel verstoren.

Producten: matrassen, tapijten, zachte sofa's en meubelen, textiel (gordijnen, stoelhoezen, enz.) en kleding (sommige kinderpyjama's), elektrische goederen (computers, laptops, mobiele telefoons, TV's, DVD's), strijkijzers, verlichting.

Perfluorinerende chemicaliën (PFOA, PFOSA, PFOS) perfluorooctaan zuur, perfluorooctaan sulfonaten sulfonamide, perfluorooctaan sulfonaten sulfonaat

Eigenschappen: breken niet af in het milieu (persistent), kunnen opbouwen in het lichaam (bioaccumulerend), kunnen giftig zijn.

Gevolgen voor de gezondheid*: kunnen ontwikkelingsschade veroorzaken, het immuunsysteem beschadigen, interfereren met het schildklierhormoon.

Producten: kookartikelen (PFOA wordt gebruikt bij de fabricage), waterafstotende kleding, voedselverpakkingen, tapijten, stoffering.

Bisfenol-A (BPA)

Eigenschappen: kunnen het hormonale systeem en het immuunsysteem verstoren.

Gevolgen voor de gezondheid*: kan schade veroorzaken aan het mannelijke reproductieve systeem; kan risico's inhouden voor bepaalde kankers, kan leiden tot overgewicht, insulineresistentie, afwijkingen aan de eierstokken, miskramen.

Producten: babyflessen, drinkflessen, voedselblikjes, tandvullingen, elektrische en elektronische goederen.

* Als gevonden in dierproeven, wat een standaard manier is om te bepalen welke chemische stoffen schadelijk zijn voor de mens en strikt moeten worden gecontroleerd of verboden.

Het International Chemical Secretariat (ChemSec) heeft de S.I.N.(Substitute It Now) List 1.0 gemaakt. Deze lijst bevat 267 chemicaliën, om zo de REACH wetgeving kracht bij te zetten bij het identificeren van schadelijke chemicaliën die vervangen moeten worden. Deze chemicaliën voldoen allemaal aan de REACH criteria voor meest schadelijke chemicaliën.

<http://www.sinlist.org>

Vakbonden prioriteitenlijst

**De European Trade Union Confederation (ETUC) heeft een prioriteitenlijst samengesteld met meer dan 300 chemicaliën om aandacht te vestigen op ziektes bij werknemers die blootgesteld zijn aan chemicaliën tijdens hun werk. Deze chemicaliën worden geacht te voldoen aan de criteria gesteld door REACH voor de meest schadelijke chemicaliën. Zij zouden moeten worden vervangen om de gezondheid van zowel arbeiders als consumenten te beschermen. Deze lijst komt grotendeels overeen met de SIN lijst.
www.etuc.org/r/830**

Onder de nieuwe Europese wetgeving zijn de meest schadelijke chemicaliën, genaamd “zeer zorgwekkende stoffen” stoffen die:

- kanker veroorzaken (carcinogenen)
 - DNA veranderen (mutagenen)
 - schade kunnen aanbrengen aan de vruchtbaarheid of aan de foetus (giftig voor de voortplanting)
 - niet afgebroken kunnen worden in het milieu; opgeslagen worden in het lichaam, of die giftig zijn (persistent, bioaccumulatief, giftig)
- op een andere manier net zo schadelijk zijn als bovengenoemde (gelijkwaardige bezorgdheid).**

Musterbrief

Firma

Date

Geachte heer / mevrouw,

Zoals vereist door de nieuwe Europese wetgeving voor chemische stoffen, REACH, zou ik graag willen dat u mij inlicht over de aanwezigheid van een chemische stof van de lijst van zeer zorgwekkende stoffen (de zogenaamde Candidate List) in het product _____ of de verpakking daarvan.

Als één van deze schadelijke chemicaliën aanwezig is, vereist de wet dat u dit aangeeft en dat u mij voldoende informatie geeft om dit product veilig te kunnen gebruiken, binnen 45 dagen.

Ik zou u erg dankbaar zijn als u mij ook kunt zeggen welke andere schadelijke chemische stoffen er in dit product voorkomen, en u doet om dit of een soortgelijk product te leveren dat geen schadelijke stoffen bevat. Als u meer wilt doen om schadelijke chemicaliën te identificeren, dan kunt u gebruik maken van de REACH-SIN Lijst 1.0 (www.sinlist.org) en de Priority List van de Europese vakbonden (www.etuc.org/r/830). Voor meer informatie over uw verplichtingen in het kader van REACH, kunt u uw Nationale Help Desk hier vinden: http://echa.europa.eu/reach/helpdesk/nationalhelp_contact_en.asp

Met vriendelijke groet,

cc:

Europees Agentschap voor Chemische Stoffen, P.O. Box 400, 00121 Helsinki, FINLAND

Download deze brief op:

<http://www.wecf.eu/english/articles/2009/03/righttoknow.php>

www.chemicalshealthmonitor.org

www.wecf.eu

Als u geen antwoord krijgt binnen 45 dagen kunt u contact opnemen met het ministerie van VROM.

Verschillende bedrijven zijn al begonnen met het identificeren van schadelijke chemicaliën in hun producten en werken aan de vervanging daarvan met veiligere alternatieven.

Voor meer informatie, zie:

<http://www.greenpeace.org/international/press/reports/chemical-home-company-progress>

www.chemicalshealthmonitor.org

www.wecf.eu

Visit our Website :

www.chemicalshealthmonitor.org

Verder lezen?

- Stripboek in Engels en Frans: Choosing our Future
- Borstkanker en chemicaliën: in verschillende talen
- Plastics and Bisphenol A: Engelse consumentengids
- More about REACH: Engels, Spaans, Frans en Duits
- How REACH offers our health: in 7 talen
- Borstkanker en Milieu: Engels en Nederlands
- Tips voor een veilige babykamer: www.projectnesting.org
- Shoppers guide for toxic-free products: in Engels

Kom in actie!

Help mee het gebruik van schadelijke stoffen te voorkomen door onze online acties

Blijf geïnformeerd

- Volg het laatste nieuws over REACH
- Lees het reguliere Chemicals and Disease Bulletin

Neem contact op:

info@env-health.org; wecf@wecf.eu

Maart 2009 editie. Deze brochure is deel van het Chemical Health Monitor Project, geleid door de Health and Environment Alliance in samenwerking met partners uit heel Europa. Het project heeft als doel de gezondheid te bevorderen door er zorg voor te dragen dat (nieuwe) wetenschappelijke inzichten over de relatie tussen milieu en gezondheid zo snel mogelijk vertaald worden naar beleid.

Zie www.chemicalshealthmonitor.org

Health and Environment Alliance (HEAL)

28 Blvd Charlemagne, 1000 Bruxelles, BELGIQUE

Women in Europe for a Common Future, The Netherlands
Postbus 13047
3507 LA Utrecht

www.wecf.eu

De Health and Environmental Alliance bedankt de financiële steun van het Sigrid Rausing Trust, de Marisla Foundation en DG Environnement van de Europese Commissie. De weergave in deze folder geven niet noodzakelijkerwijs de mening van de donors en de Europese instituten weer.